

قلعرو زبانی

۱. کاربرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟

الف) یقین مرد را دیده بیننده کرد	شد و تکیه بر آفریننده کرد
ب) منزل حافظ کنون بارگه پادشاست	دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد
ج) ریش برمی کند و می گفت: «ای دریغ	کافتاب نعمتم شد زیر میغ» (میغ: ابر)
د) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت	قطره باران ما گوهر یکدانه شد

۲. نقش دستوری واژه «خرد» در بیت زیر چیست؟

«خرد را گر نبخشد روشنایی
بماند تا ابد در تیره‌رایی»

۳. واژه «سیر» با هر یک از واژه‌های زیر چه نوع رابطه معنایی دارد؟

الف) گیاه:
ب) بیزار:

۴. در متن زیر، یک پیوند هم‌پایه‌ساز و یک پیوند وابسته‌ساز بیابید و بنویسید.

«موری را دیدند که به زورمندی کمر بسته و ملخی را ده برابر خود برداشته به تعجب گفتند: این مور را ببینید که بار به این

گرانی چون می‌کشد؟»

پیوند هم‌پایه‌ساز:
پیوند وابسته‌ساز:

قلعرو ادبی

۵. در بیت زیر، آرایه درست را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی
کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست (تکرار - جناس تام)

۶. در مصراع اول بیت زیر «وجه شبه» را بیابید و بنویسید.

«چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر
چه باشی چو روبه به وامانده سیر»

۷. مفهوم نمادین هر یک از موارد مشخص شده را بنویسید.

الف) از این پس به کنجی نشینم چو مور
که روزی نخوردند پیلان به زور

ب) چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر
چه باشی چو روبه به وامانده سیر

۸. معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) بلند آن سر که او خواهد بلندش

ب) زنخدان فرورد چندی به جیب

پ) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست

که بخشنده روزی فرستد ز غیب

چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست

۹. بیت «رزق هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها» یادآور کدام مَثَل است؟

۱۰. مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟

الف) بخور تا توانی به بازوی خویش

ب) چه در کار و چه در کار آزمودن

که سعیت بود در ترازوی خویش

نباید جز به خود محتاج بودن

۱۱. مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟

الف) بخور تا توانی به بازوی خویش

ب) چون شیر به خود سپه شکن باش

که سعیت بود در ترازوی خویش

فرزند خصال خویشتن باش